

Ακάθιστος Ύμνος

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Ακάθιστος Ύμνος

Εορτάζει 16 ημέρες πριν το Άγιο Πάσχα.

Ακάθιστος ύμνος επικράτησε να λέγεται ένας ύμνος «Κοντάκιο» της Ορθόδοξης Εκκλησίας, προς τιμήν της Υπεραγίας Θεοτόκου, από την όρθια στάση, που τηρούσαν οι πιστοί κατά τη διάρκεια της ψαλμωδίας του. Οι πιστοί έψαλλαν τον Ακάθιστο ύμνο όρθιοι, υπό τις συνθήκες που θεωρείται ότι εψάλη για πρώτη φορά, ενώ το εκκλησίασμα παρακολουθούσε όρθιο κατά την ακολουθία της γιορτής του Ευαγγελισμού, με την οποία συνδέθηκε ο ύμνος.

Ψάλλεται ενταγμένος στο λειτουργικό πλαίσιο της ακολουθίας του Μικρού Αποδείπνου, σε όλους τους Ιερούς Ναούς, τις πέντε πρώτες Παρασκευές της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, τις πρώτες τέσσερις τμηματικά, και την πέμπτη ολόκληρος. Είναι ένας ύμνος που αποτελείται από προοίμιο και 24 οίκους (στροφές) σε ελληνική αλφαβητική ακροστιχίδα, από το Α ως το Ω (κάθε οίκος ξεκινά με το αντίστοιχο κατά σειρά ελληνικό γράμμα), και είναι γραμμένος πάνω στους κανόνες της ομοτονίας, ισοσυλλαβίας και εν μέρει της ομοιοκαταληξίας.

Θεωρείται ως ένα αριστούργημα της βυζαντινής υμνογραφίας, η γλώσσα του είναι σοβαρή και ποιητική και είναι εμπλουτισμένος από κοσμητικά επίθετα και πολλά σχήματα λόγου (αντιθέσεις, μεταφορές, κλπ). Το θέμα του είναι η εξύμνηση της ενανθρώπισης του Θεού μέσω της Θεοτόκου, πράγμα που γίνεται με πολλές εκφράσεις χαράς και αγαλλίασης, οι οποίες του προσδίδουν θριαμβευτικό τόνο.

Κατά το έτος 626 μ.Χ., και ενώ ο Αυτοκράτορας Ηράκλειος μαζί με το βυζαντινό στρατό είχε εκστρατεύσει κατά των Περσών, η Κωνσταντινούπολη πολιορκήθηκε αιφνίδια από τους Αβάρους. Οι Άβαροι απέρριψαν κάθε πρόταση εκχειρίας και την 6η Αυγούστου κατέλαβαν την Παναγία των Βλαχερνών. Σε συνεργασία με τους Πέρσες ετοιμάζονταν για την τελική επίθεση, ενώ ο Πατριάρχης Σέργιος περιέτρεχε τα τείχη της Πόλης με την εικόνα της Παναγίας της Βλαχερνίτισσας και ενθάρρυνε το λαό στην αντίσταση. Τη νύχτα εκείνη, φοβερός ανεμοστρόβιλος, που αποδόθηκε σε θεϊκή επέμβαση, δημιούργησε τρικυμία και κατάστρεψε τον εχθρικό στόλο, ενώ οι αμυνόμενοι προξένησαν τεράστιες απώλειες στους Αβάρους και τους Πέρσες, οι οποίοι αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να αποχωρήσουν άπρακτοι.

Στις 8 Αυγούστου, η Πόλη είχε σωθεί από τη μεγαλύτερη, ως τότε, απειλή της ιστορίας της. Ο λαός, θέλοντας να πανηγυρίσει τη σωτηρία του, την οποία απέδιδε σε συνδρομή της Θεοτόκου, συγκεντρώθηκε στο Ναό της Παναγίας των

Βλαχερνών. Τότε, κατά την παράδοση, όρθιο το πλήθος έψαλλε τον από τότε λεγόμενο «Ακάθιστο Ύμνο», ευχαριστήρια ωδή προς την υπέρμαχο στρατηγό του Βυζαντινού κράτους, την Παναγία, αποδίδοντας τα «νικητήρια» και την ευγνωμοσύνη του «τη υπερμάχω στρατηγώ».

Κατά την επικρατέστερη άποψη, δεν ήταν δυνατό να συνετέθη ο ύμνος σε μία νύκτα. Μάλλον είχε συντεθεί νωρίτερα και μάλιστα θεωρείται ότι ψαλλόταν στο συγκεκριμένο ναό, στην αγρυπνία της 15ης Αυγούστου κάθε χρόνου. Απλώς, εκείνη την ημέρα ο ύμνος εψάλη «ορθοστάδην», ενώ αντικαταστάθηκε το ως τότε προοίμιο («Το προσταχθέν μυστικώς λαβώνεν γνώσει»), με το ως σήμερα χρησιμοποιούμενο «Τη υπερμάχω στρατηγώ τα νικητήρια», το οποίο έδωσε τον δοξολογικό και εγκωμιαστικό τόνο, στον ως τότε διηγηματικό και δογματικό ύμνο.

Σύμφωνα, όμως, με άλλες ιστορικές πηγές, ο Ακάθιστος Ύμνος συνδέεται και με άλλα παρόμοια γεγονότα, όπως τις πολιορκίες και τη σωτηρία της Κωνσταντινούπολης επί των Αυτοκρατόρων Κωνσταντίνου του Πρωγωνάτου (673 μ.Χ.), Λέοντος του Ισαύρου (717 – 718 μ.Χ.) και Μιχαήλ Γ (860 μ.Χ.). Δεδομένων των τότε ιστορικών συνθηκών (εικονομαχική έριδα, κλπ.), δεν θεωρείται απίθανο, η Παράδοση να έχει αλλοιώσει την ιστορική πραγματικότητα, με αποτέλεσμα να καθίσταται πολύ δύσκολο να λεχθεί μετά βεβαιότητας ποιο ήταν το ιστορικό περιβάλλον της δημιουργίας του Ύμνου.

Σε όλη τη χειρόγραφη παράδοση, ο ύμνος φέρεται ως ανώνυμος, ενώ ο Συναξαριστής που τον συνδέει με τα γεγονότα του Αυγούστου του 626 μ.Χ. δεν αναφέρει ούτε το χρόνο της σύνθεσής του, ούτε τον μελωδό του. Το περιεχόμενό του πάντως απηχεί τις δογματικές θέσεις της Γ Οικουμενικής Συνόδου (9 Σεπτεμβρίου), που συνήλθε στην Έφεσο, στη βασιλική της Θεοτόκου, το 431 μ.Χ. από τον Αυτοκράτορα Θεοδόσιο Β . Σε αυτήν συμμετείχαν 200 επίσκοποι, ανάμεσα στους οποίους ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας. Καταδίκασε τις διδαχές του Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Νεστόριου, ο οποίος υπερτόνιζε την ανθρώπινη φύση του Ιησού έναντι της θείας, υποστηρίζοντας ότι η Μαρία γέννησε τον άνθρωπο Ιησού και όχι τον Θεό. Η Σύνοδος διακήρυξε ότι ο Ιησούς είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, με πλήρη ένωση των δύο φύσεων και απέδωσε επίσημα στην Παρθένο Μαρία τον τίτλο «Θεοτόκος». Επομένως, η χρονολογία σύγκλησής της, το 431 μ.Χ., αποτελεί μία σταθερή ημερομηνία, καθώς είναι σίγουρο ότι ο ύμνος δεν είχε συντεθεί νωρίτερα. Από την άλλη, κάποιοι ερευνητές θεωρούν ότι από το περιεχόμενό του συνάγεται ότι ο ύμνος αναφέρεται σε κοινό εορτασμό του Ευαγγελισμού και των Χριστουγέννων, εορτές οι οποίες χωρίστηκαν κατά τη βασιλεία του Ιουστινιανού (527 – 565 μ.Χ.), πράγμα που, αν ισχύει, αφενός σημαίνει ότι ο ύμνος γράφτηκε το αργότερο επί Ιουστινιανού, αφετέρου ενισχύει

την άποψη ότι προϋπήρχε των γεγονότων του 626 μ.Χ.

Η παράδοση, όμως, αποδίδει τον Ακάθιστο ύμνο στο μεγάλο βυζαντινό υμνογράφο του 6ου αιώνα μ.Χ., Ρωμανό τον Μελωδό (1 Οκτωβρίου). Την άποψη αυτή υποστηρίζουν πολλοί ερευνητές, οι οποίοι θεωρούν ότι οι εκφράσεις του ύμνου, η γενικότερη ποιητική του αρτιότητα και δογματική του πληρότητα δεν μπορούν παρά να οδηγούν στον Ρωμανό. Ακόμη, σε κώδικα του 13ου αιώνα μ.Χ. υπάρχει μεταγενέστερη σημείωση, του 16ου αιώνα μ.Χ., η οποία αναφέρει τον Ρωμανό ως ποιητή του ύμνου.

Όμως, η άποψη αυτή αντικρούεται από πολλούς μελετητές, που βρίσκουν στη δομή, στο ύφος και το περιεχόμενό του πολλά στοιχεία μετά την εποχή του Ρωμανού. Κατά μία άποψη, ο ύμνος ψάλθηκε καλοκαίρι, στη γιορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, και μάλλον αργότερα μεταφέρθηκε στο Σάββατο της Ε εβδομάδος των νηστειών, ίσως από τους εικονόφιλους μοναχούς του Στουδίου. Έτσι πλησίασε τη γιορτή του Ευαγγελισμού. Είναι, δε, ενδεχόμενο σε αυτή τη μεταφορά, και πάλι για λόγους σχετικούς με την Εικονομαχία, να αλλοιώθηκε και το ιστορικό του Συναξαριστή, και από το 728 μ.Χ., που αυτοκράτορας ήταν ο εικονομάχος Λέων Γ΄ Ίσαυρος, να μεταφέρθηκε στο 626 μ.Χ., στα χρόνια του Ηρακλείου, ο οποίος πολέμωσε τους Πέρσες για να επανακτήσει τον Τίμιο Σταυρό.

Επιπλέον υπάρχουν και άλλες δύο εκδοχές για το πρόσωπο του μελωδού του Ακάθιστου Ύμνου. Η μία εκδοχή αναφέρει το όνομα του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Γερμανού Α (715 – 730 μ.Χ.) (12 Μαΐου), ο οποίος έζησε τα γεγονότα της θαυμαστής λύτρωσης της Κωνσταντινούπολης από την πολιορκία της από τους Άραβες το 718 μ.Χ., επί Αυτοκράτορος Λέοντος του Ισαύρου. Η εκδοχή αυτή βασίζεται στο γεγονός, ότι μία λατινική μετάφραση του ύμνου, η οποία έγινε γύρω στο 800 μ.Χ. από τον επίσκοπο Βενετίας Χριστόφορο, τον αναφέρει ως δημιουργό του ύμνου.

Η άλλη εκδοχή που υποστηρίζεται βασίζεται σε μια παλαιά αχρονολόγητη εικόνα του Ευαγγελισμού στο παρεκκλήσιο του Αγίου Νικολάου της ονομαστής μονής του Αγίου Σάββα στα Ιεροσόλυμα, όπου εικονίζεται και ένας μοναχός, ο οποίος κρατάει ένα ειλητάριο που γράφει «Άγγελος πρωτοστάτης ουρανόθεν επέμφθη» (αρχή του α οίκου του Ακάθιστου ύμνου). Στο κεφάλι του μοναχού αυτού γράφει «ο άγιος Κοσμάς». Πρόκειται για τον Κοσμά τον Μελωδό (14 Οκτωβρίου), ο οποίος έζησε και αυτός τα γεγονότα του 718 μ.Χ., καθώς απεβίωσε το 752 ή 754 μ.Χ.

Άλλες, λιγότερο πιθανές απόψεις θεωρούν ως μελωδό του ύμνου τον Πατριάρχη Σέργιο, τον ιερό Φώτιο (βλέπε 6 Φεβρουαρίου), τον Απολινάριο τον Αλεξανδρέα, τον Μητροπολίτη Νικομήδειας Γεώργιο Σικελιώτη, τον Γεώργιο Πισίδη, και

άλλους, που έζησαν από τον Ζ μέχρι τον Θ αιώνα.

Βέβαιο, είναι πάντως, ότι οι ειρμοί του Κανόνα του Ακάθιστου Ύμνου είναι έργο του Ιωάννου Δαμασκηνού (676 - 749 μ.Χ.) (βλέπε 4 Δεκεμβρίου), ενώ τα τροπάρια του Ιωσήφ Ξένου του Υμνογράφου (3 Απριλίου).

Γενικό θέμα του ύμνου είναι ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, ο οποίος πηγάζει από την Αγία Γραφή και τους Πατέρες της Εκκλησίας και περιγράφει τα ιστορικά γεγονότα, αλλά προχωρεί και σε θεολογική και δογματική ανάλυσή τους.

Οι πρώτοι δώδεκα οίκοι του (Α-Μ) αποτελούν το ιστορικό μέρος. Εκεί εξιστορούνται τα γεγονότα από τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου μέχρι την Υπαπαντή, ακολουθώντας τη διήγηση του Ευαγγελιστή Λουκά. Αναφέρεται ο Ευαγγελισμός (Α, Β, Γ, Δ), η επίσκεψη της εγκύου Παρθένου στην Ελισάβετ (Ε), οι αμφιβολίες του Ιωσήφ (Ζ), η προσκύνηση των ποιμένων (Η) και των Μάγων (Θ, Ι, Κ), η Υπαπαντή (Μ) και η φυγή στην Αίγυπτο (Λ), η οποία είναι η μόνη που έχει ως πηγή το απόκρυφο πρωτευαγγέλιο του Ψευδο-Ματθαίου.

Οι τελευταίοι δώδεκα (Ν-Ω) αποτελούν το θεολογικό η δογματικό μέρος, στο οποίο ο μελωδός αναλύει τις βαθύτερες θεολογικές και δογματικές προεκτάσεις της Ενανθρώπισης του Κυρίου και το σκοπό της, που είναι η σωτηρία των πιστών.

Ο μελωδός βάζει στο στόμα του αρχαγγέλου, του εμβρύου Προδρόμου, των ποιμένων, των μάγων και των πιστών τα 144 συνολικά «Χαίρε», τους Χαιρετισμούς προς τη Θεοτόκο, που αποτελούν ποιητικό εμπλουτισμό του χαιρετισμού του Γαβριήλ («Χαίρε Κεχαριτωμένη»), που αναφέρει ο Ευαγγελιστής Λουκάς (Λουκ. α 28).

Στα μοναστήρια, αλλά και στη σημερινή ενορία και παλαιότερα κατά τα διάφορα Τυπικά, υπάρχουν και άλλα λειτουργικά πλαίσια για την ψαλμωδία του ύμνου. Η ακολουθία του όρθρου, του εσπερινού, της παννυχίδος ή μιας ιδιόρρυθμης Θεομητορικής Κωνσταντινουπολιτικής ακολουθίας, την πρεσβεία. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, σε ένα ορισμένο σημείο της κοινής ακολουθίας γίνεται μια παρεμβολή. Ψάλλεται ο κανών της Θεοτόκου και ολόκληρο ή τμηματικά το κοντάκιο και οι οίκοι του Ακαθίστου.

Ο Ακάθιστος Ύμνος συνδέθηκε με τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή, προφανώς, εξ αιτίας ενός άλλου καθαρώς λειτουργικού λόγου. Μέσα στην περίοδο της Νηστείας εμπίπτει πάντοτε η μεγάλη γιορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Είναι η μόνη μεγάλη γιορτή, που λόγω του πένθιμου χαρακτήρα της Τεσσαρακοστής, στερείται προεορτίων και μεθεορτίων. Αυτήν ακριβώς την έλλειψη έρχεται να καλύψει η ψαλμωδία του Ακαθίστου, τμηματικά κατά τα απόδειπνα των Παρασκευών και

ολόκληρος κατά το Σάββατο της Ε εβδομάδας. Το βράδυ της Παρασκευής και το Σάββατο είναι μέρες που μαζί με την Κυριακή είναι οι μόνες μέρες των εβδομάδων των Νηστειών, κατά τις οποίες επιτρέπεται ο γιορτασμός χαρμόσυνων γεγονότων, και στις οποίες, μετατίθενται οι γιορτές της εβδομάδας. Σύμφωνα με ορισμένα Τυπικά, ο Ακάθιστος Ύμνος ψαλλόταν πέντε μέρες πριν τη γιορτή του Ευαγγελισμού και κατά άλλα τον όρθρο της μέρας της γιορτής.

Άγγελος πρωτοστάτης,

ουρανόθεν επέμφθη,

ειπείν τη Θεοτόκω το Χαίρε·

και συν τη ασωμάτω φωνή,

σωματούμενόν σε θεωρών, Κύριε,

εξίστατο και ίστατο,

κραυγάζων προς Αυτήν τοιαύτα·

Χαίρε, δ' ης η χαρά εκλάμπει,

χαίρε, δι' ης η αρά εκλείπει.

Χαίρε, του πεσόντος Αδάμ η ανάκλησις,

χαίρε, των δακρύων της Εύας η λύτρωσις.

Χαίρε, ύψος δυσανάβατον αθροπίνοις λογισμοίς,

χαίρε, βάθος δυσθεώρητον και αγγέλων οφθαλμοίς.

Χαίρε, ότι υπάρχεις Βασιλέως καθέδρα,

χαίρε, ότι βαστάζεις τον βαστάζοντα πάντα.

Χαίρε, αστήρ εμφανίων τον ήλιον,

χαίρε, γαστήρ ενθέου σαρκώσεως.

Χαίρε, δι' ης νεουργείται η κτίσις,

χαίρε, δι' ης βρεφουργείται ο Κτίστης.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Βλέπουσα η Αγία,
εαυτήν εν αγνεία,
φησί τω Γαβριήλ θαρσαλέως·
το παράδοξόν σου της φωνής,
δυσπαράδεκτόν μου τη ψυχή φαίνεται·
ασπόρου γαρ συλλήψεως,
την κύησιν πως λέγεις κράζων·
Αλληλούια.

Γνώσιν άγνωστον γνώναι,
η Παρθένος ζητούσα,
εβόησε προς τον λειτουργούντα·
εκ λαγόνων αγνών,
υίον πως έσται τεχθήναι δυνατόν;
λέξον μοι.

Προς ην εκείνος έφησεν εν φόβω,
πλην κραυγάζων ούτω·

Χαίρε, βουλής απορρήτου μύστις,
χαίρε, σιγής δεομένων πίστις.

Χαίρε, των θαυμάτων Χριστού το προοίμιον,
χαίρε, των δογμάτων αυτού το κεφάλαιον.

Χαίρε, κλίμαξ επουράνιε, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός,
χαίρε, γέφυρα μετάγουσα ἀπὸ γῆς πρὸς οὐρανόν.
Χαίρε, το τῶν Ἀγγέλων πολυθρύλητον θαύμα,
χαίρε, το τῶν δαιμόνων πολυθρήνητον τραύμα.
Χαίρε, το φῶς ἀρρήτως γεννήσασα,
χαίρε, το πῶς μηδέν διδάξασα.
Χαίρε, σοφῶν υπερβαίνουσα γνώσιν,
Χαίρε, πιστῶν καταυγάζουσα φρένας.
Χαίρε, Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Δύναμις τοῦ Υψίστου,
ἐπεσκίασε τότε,
πρὸς σύλληψιν τῇ Ἀπειρογάμῳ·
καὶ τὴν εὐκαρπὸν ταύτης νηδύν,
ὡς ἀγρόν υπέδειξεν ἡδὺν ἀπάσι,
τοῖς θέλουσι θερίζειν σωτηρίαν,
ἐν τῷ ψάλλειν οὕτως·
Ἀλληλούια.

Ἐχουσα θεοδόχον,
ἡ Παρθένος τὴν μήτραν,
ἀνέδραμε πρὸς τὴν Ἐλισάβετ.
Το δε βρέφος ἐκείνης εὐθύς ἐπιγνόν,

τον ταύτης ασπασμόν έχαιρε,
και άλμασιν ως άσμασιν,
εβόα προς την Θεοτόκον·
Χαίρε, βλαστού αμάραντου κλήμα,
χαίρε, καρπού ακήρατου κτήμα.
Χαίρε, γεωργόν γεωργούσα φιλάνθρωπον,
χαίρε, φυτουργόν της ζωής ημών φύουσα,
Χαίρε, άρουρα βλαστάνουσα ευφορίαν οικτιρμών,
χαίρε, τράπεζα βαστάζουσα ευθηνίαν ιλασμών.
Χαίρε, ότι λειμώνα της τρυφής αναθάλλεις,
χαίρε, ότι λιμένα των ψυχών ετοιμάζεις.
Χαίρε, δεκτόν πρεσβείας θυμίαμα,
χαίρε, παντός του κόσμου εξίλασμα.
Χαίρε, Θεού προς θνητούς ευδοκία,
χαίρε, θνητών προς Θεόν παρρησία.
Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Ζάλην ένδοθεν έχων,
λογισμών αμφιβόλων,
ο σώφρων Ιωσήφ εταράχθη·
προς την άγαμόν σε θεωρών,
και κλεψίγαμον υπονοών Άμεμπτε·
μαθών δε σου την σύλληψιν,

εκ Πνεύματος Αγίου,

έφη·

Αλληλούια.

Ἦκουσαν οἱ ποιμένες,

τῶν Ἀγγέλων ὑμνούντων,

τὴν ἑνσαρκὸν Χριστοῦ παρουσίαν·

καὶ δραμόντες ὡς πρὸς ποιμένα,

θεωροῦσι τούτον ὡς ἀμνὸν ἁμῶμον,

ἐν γαστρὶ τῆς Μαρίας βοσκηθέντα,

ἣν ὑμνοῦντες εἶπον·

Χαίρε, Ἀμνοῦ καὶ Ποιμένος Μήτηρ,

χαίρε, αὐλὴ λογικῶν προβάτων.

Χαίρε, ἀοράτων ἐχθρῶν ἀμυντήριον,

χαίρε, Παραδείσου θυρῶν ἀνοικτήριον.

Χαίρε, ὅτι τὰ οὐράνια συναγάλλεται τῇ γῇ,

χαίρε, ὅτι τὰ ἐπίγεια συγχορεύει οὐρανοῖς.

Χαίρε, τῶν Ἀποστόλων τὸ ἀσίγητον στόμα,

χαίρε, τῶν Ἀθλοφόρων τὸ ἀνίκητον θάρσος.

Χαίρε, στερρόν τῆς πίστεως ἔρεισμα,

χαίρε, λαμπρόν τῆς Χάριτος γνῶρισμα.

Χαίρε, δι' ἧς ἐγυμνώθη ὁ Ἄδης,

χαίρε, δι' ἧς ἐνεδύθημεν δόξαν.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Θεοδρόμον αστέρα,
θεωρήσαντες Μάγοι,
τη τούτου ηκολούθησαν αίγλη·
και ως λύχνον κρατούντες αυτόν,
δι' αυτού ηρεύνων κραταιόν Άνακτα,
και φθάσαντες τον άφθαστον,
εχάρησαν αυτώ βοώντες·
Αλληλούια.

Ίδον παίδες Χαλδαίων,
εν χερσί της Παρθένου,
τον πλάσαντα χειρί τους ανθρώπους·
και Δεσπότην νοούντες αυτόν,
ει και δούλου μορφήν έλαβεν,
έσπευσαν τοις δώροις θεραπεύσαι,
και βοήσαι τη Ευλογημένη·
Χαίρε, αστέρος αδύτου Μήτηρ,
χαίρε, αυγή μυστικής ημέρας.
Χαίρε, της απάτης την κάμινον σβέσασα,
χαίρε, της Τριάδος τους μύστας φωτίζουσα.
Χαίρε, τύραννον απάνθρωπον εκβαλούσα της αρχής,

χαίρε, Κύριον φιλάνθρωπον επιδείξασα Χριστόν.

Χαίρε, η της βαρβάρου λυτρουμένη θρησκείας,

χαίρε, η του βορβόρου ρυομένη των έργων.

Χαίρε πυρός προσκύνησιν παύσασα,

χαίρε, φλογός παθών απαλλάττουσα.

Χαίρε, πιστών οδηγέ σωφροσύνης,

χαίρε, πασών γενεών ευφροσύνη.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Κήρυκες θεοφόροι,

γεγονότες οι Μάγοι,

υπέστρεψαν εις την Βαβυλώνα,

εκτελέσαντές σου τον χρησμόν,

και κηρύξαντές σε τον Χριστόν άπασιν,

αφέντες τον Ηρώδην ως ληρώδη,

μη ειδότα ψάλλειν·

Αλληλούια.

Λάμπας εν τη Αιγύπτω,

φωτισμόν αληθείας εδίωξας,

του ψεύδους το σκότος·

τα γαρ είδωλα ταύτης Σωτήρ,

μη ενέγκαντά σου την ισχύν πέπτωκεν,

οι τούτων δε ρυσθέντες,
εβόων προς την Θεοτόκον·
Χαίρε, ανόρθωσις των ανθρώπων,
χαίρε, κατάπτωσις των δαιμόνων.
Χαίρε, την απάτης την πλάνην πατήσασα,
χαίρε, των ειδώλων την δόξαν ελεγξασα.
Χαίρε, θάλασσα ποντίσασα Φαραώ τον νοητόν,
χαίρε, πέτρα η ποτίσασα τους διψώντας την ζωήν.
Χαίρε, πύρινε στύλε οδηγών τους εν σκότει,
χαίρε, σκέπη του κόσμου πλατυτέρα νεφέλης.
Χαίρε, τροφή του μάνα διάδοχε,
χαίρε, τρυφής αγίας διάκονε.
Χαίρε, η γη της επαγγελίας,
χαίρε, εξ ης ρέει μέλι και γάλα.
Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Μέλλοντος Συμεώνος,
του παρόντος αιώνος,
μεθίστασθαι του απατεώνος,
επεδόθης ως βρέφος αυτώ,
αλλ' εγνώσθης τούτω και Θεός τέλειος·
διόπερ εξεπλάγη σου την άρρητον σοφίαν,
κράζων·

Αλληλούια.

Νέαν έδειξε κτίσιν,
εμφανίσας ο Κτίστης,
ημίν τοις υπ' αυτού γενομένοις·
εξ ασπόρου βλαστήσας γαστρός,
και φυλάξας ταύτην,
ώσπερ ην άφθορον,
ίνα το θαύμα βλέποντες,
υμνήσωμεν αυτήν βοώντες·
Χαίρε, το άνθος της αφθαρσίας,
χαίρε, το στέφος της εγκρατείας.
Χαίρε, αναστάσεως τύπον εκλάμπουσα,
χαίρε, των Αγγέλων τον βίον εμφαίνουσα.
Χαίρε, δένδρον αγλαόκαρπον, εξ ου τρέφονται πιστοί,
χαίρε, ξύλον ευσκιόφυλλον, υφ' ου σκέπονται πολλοί.
Χαίρε, κυοφορούσα οδηγόν πλανωμένους,
χαίρε, απογεννώσα λυτρωτήν αιχμαλώτοις.
Χαίρε, Κριτού δικαίου δυσώπησις,
χαίρε, πολλών παιόντων συγχώρησις.
Χαίρε, στολή των γυμνών παρρησίας,
χαίρε, στοργή πάντα πόθον νικώσα.
Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Ξένον τόκον ιδόντες,
ξενωθώμεν του κόσμου, τον νουν εις ουρανόν μεταθέντες·
δια τούτο γαρ ο υψηλός Θεός,
επί γης εφάνη ταπεινός άνθρωπος·
βουλόμενος ελκύσαι προς το ύψος,
τους αυτώ βοώντας·
Αλληλούια.

Όλως ην εν τοις κάτω,
και των άνω ουδόλως απήν,
ο απερίγραπτος Λόγος·
συγκατάβασις γαρ θεϊκή,
ου μετάβασις τοπική γέγονε,
και τόκος εκ Παρθένου θεολήπτου,
ακουούσης ταύτα·

Χαίρε, Θεού αχωρήτου χώρα,
χαίρε, σεπτού μυστηρίου θύρα.

Χαίρε, των απίστων αμφίβολον άκουσμα,
χαίρε, των πιστών αναμφίβολον καύχημα.

Χαίρε, όχημα πανάγιον του επί των Χερουβείμ,
χαίρε, οίκημα πανάριστον του επί των Σεραφείμ.

Χαίρε, η ταναντία εις ταυτό αγαγούσα,

χαίρε, η παρθενίαν και λοχείαν ζευγνύσα.

Χαίρε, δι' ης ελύθη παράβασις,

χαίρε, δι' ης ηνοίχθη παράδεισος.

Χαίρε, η κλεις της Χριστού βασιλείας,

χαίρε, ελπίς αγαθών αιωνίων.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Πάσα φύσις Αγγέλων,

κατεπλάγη το μέγα,

της σης ενανθρωπήσεως έργον·

τον απρόσιτον γαρ ως Θεόν,

εθεώρει πάσι προσιτόν άνθρωπον,

ημίν μεν συνδιάγοντα,

ακούοντα δε παρά πάντων ούτως·

Αλληλούια.

Ρήτορας πολυφθόγγους,

ως ιχθύας αφώνους,

ορώμεν επί σοι Θεοτόκε·

απορούσι γαρ λέγειν,

το πως και Παρθένος μένεις,

και τεκείν ισχυσας·

ημείς δε το μυστήριο ν θαυμάζοντες,

πιστώς βοώμεν·

Χαίρε, σοφίας Θεού δοχείον,

χαίρε, προνοίας αυτού ταμείον.

Χαίρε, φιλοσόφους ασόφους δεικνύουσα,

χαίρε, τεχνολόγους αλόγους ελέγχουσα.

Χαίρε, ότι εμωράνθησαν οι δεινοί συζητηταί,

χαίρε, ότι εμαράνθησαν οι των μύθων ποιηταί.

Χαίρε, των Αθηναίων τας πλοκάς διασπώσα,

χαίρε, των αλιέων τας σαγήνας πληρούσα.

Χαίρε, βυθού αγνοίας εξέλκουσα,

χαίρε, πολλούς εν γνώσει φωτίζουσα.

Χαίρε, ολκάς των θελόντων σωθήναι,

χαίρε, λιμήν των του βίου πλωτήρων.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Σώσαι θέλων τον κόσμον,

ο των όλων κοσμήτωρ,

προς τούτον αυτεπάγγελτος ήλθε·

και ποιμήν υπάρχων ως Θεός,

δι' ημάς εφάνη καθ' ημάς άνθρωπος·

ομοίω γαρ το όμοιον καλέσας,

ως Θεός ακούει·

Αλληλούια.

Τείχος ει των παρθένων,
Θεοτόκε Παρθένε,
και πάντων των εις σε προστρεχόντων.
Ο γαρ του ουρανού και της γης,
κατεσκεύασέ σε ποιητής, Ἄχραντε,
οικήσας εν τη μήτρα σου,
και πάντας σοι προσφωνεῖν διδάξας·
Χαίρε, η στήλη της παρθενίας,
χαίρε, η πύλη της σωτήριας.
Χαίρε, αρχηγέ νοητής αναπλάσεως,
χαίρε, χορηγέ θεϊκῆς αγαθότητος.
Χαίρε, συ γαρ ανεγέννησας τους συλληφθέντας αισχρώς,
χαίρε, συ γαρ ενουθέτησας τους συληθέντας τον νουν.
Χαίρε, η τον φθορέα των φρενών καταργούσα,
χαίρε, η τον σπορέα της αγνείας τεκούσα.
Χαίρε, παστάς ασπόρου νυμφεύσεως,
χαίρε, πιστούς Κυρίω αρμόζουσα.
Χαίρε, καλή κουροτρόφε παρθένων,
χαίρε, ψυχών νυμφοστόλε αγίων.
Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Ὕμνος ἅπας ηττάται,

συνεκτείνεσθαι σπεύδων,
τω πλήθει των πολλών οικτιρμών σου·
ισαρίθμους γαρ τη ψάμμω ωδάς,
αν προσφέρωμέν σοι, Βασιλεύ άγιε,
ουδέν τελούμεν άξιον,
ων δέδωκας ημίν τοις σοι βοώσιν·
Αλληλούια.

Φωτοδόχον λαμπάδα,
τοις εν σκότει φανείσαν,
ορώμεν την αγίαν Παρθένον·
το γαρ άυλον άπτουσα φως,
οδηγεί προς γνώσιν θεϊκήν άπαντας,
αυγή τον νουν φωτίζουσα,
κραυγή δε τιμωμένη ταύτα·
Χαίρε, ακτίς νοητού ηλίου,
χαίρε, βολίς του αδύτου φέγγους.
Χαίρε, αστραπή τας ψυχάς καταλάμπουσα,
χαίρε, ως βροντή τους εχθρούς καταπλήττουσα.
Χαίρε, ότι τον πολύφωτον ανατέλλεις φωτισμόν,
Χαίρε, ότι τον πολύρρυτον αναβλύζεις ποταμόν.
Χαίρε, της κολυμβήθρας ζωγραφούσα τον τύπον,
χαίρε, της αμαρτίας αναιρούσα τον ρύπον.

Χαίρε, λουτήρ έκπλυνων συνείδησιν,
χαίρε, κρατήρ κιρνών αγαλλίασιν.
Χαίρε, οσμή της Χριστού ευωδίας,
χαίρε, ζωή μυστικής ευωχίας.
Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Χάριν δούναι θελήσας,
οφλημάτων αρχαίων,
ο πάντων χρεωλύτης ανθρώπων,
επεδήμησε δι'εαυτού,
προς τους αποδήμους της αυτού Χάριτος·
και σχίσας το χειρόγραφον,
ακούει παρά πάντων ούτως·
Αλληλούια.

Ψάλλοντές σου τον τόκον,
ανυμνούμέν σε πάντες,
ως έμψυχον ναόν, Θεοτόκε.
Εν τη ση γαρ οίκησας γαστρί,
ο συνέχων πάντα τη χειρί Κύριος,
ηγίασεν, εδόξασεν, εδίδαξε βοάν σοι πάντας·
Χαίρε, σκηνή του Θεού και Λόγου,
χαίρε, Αγία αγίων μείζων.

Χαίρε, κιβωτέ χρυσωθείσα τω Πνεύματι,
χαίρε, θησαυρέ της ζωής αδαπάνητε.
Χαίρε, τίμιον διάδημα βασιλέων ευσεβών,
χαίρε, καύχημα σεβάσμιον ιερέων ευλαβών.
Χαίρε, της Εκκλησίας ο ασάλευτος πύργος,
χαίρε, της Βασιλείας το απόρθητον τείχος.
Χαίρε, δι' ης εγείρονται τρόπαια,
χαίρε, δι' ης εχθροί καταπίπτουσι.
Χαίρε, χρωτός του εμού θεραπεία,
χαίρε, ψυχής της εμής σωτηρία.
Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Ω πανύμνητε Μήτερ,
η τεκούσα τον πάντων αγίων,
αγιώτατον Λόγον·
δεξαμένη γαρ την νυν προσφοράν,
από πάσης ρύσαι συμφοράς άπαντας,
και της μελλούσης λύτρωσαι κολάσεως,
τους σοι βοώντας·
Αλληλούια.

Απολυτίκιον

Ήχος πλ. δ'.

Το προσταχθέν μυστικῶς λαβὼν ἐν γνῶσει, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἰωσήφ σπουδὴ ἐπέστη, ὁ ἀσώματος λέγων τῇ Ἀπειρογάμῳ· ὁ κλίνας ἐν καταβάσει τοὺς οὐρανοὺς, χωρεῖται ἀναλλοιώτως ὅλος ἐν σοι· Ὁν καὶ βλέπων ἐν μήτρᾳ σου, λαβόντα δούλου μορφήν, ἐξίσταμαι κραυγάζων σοι· Χαίρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Κοντάκιον

Ήχος πλ. δ'.

Τῇ υπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια, ἀναγράφω σοι ἡ πόλις σου, Θεοτόκε· ἀλλ' ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον, ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον, ἵνα κράζω σοι· Χαίρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Μεγαλυνάριον

Ὑμνοὶς ἐν αὐπνοῖς οἱ εὐσεβεῖς, ἀκαθίστω στάσει, ἀνυμνοῦμεν πανευλαβῶς, τὴν πρὸς τὸν λαόν σου, θερμὴν σου προστασίαν, Παρθένε Θεοτόκε, ἡμῶν βοήθεια.

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ακούστε το κοντάκιο!

Ακάθιστος Ύμνος

Ακάθιστος Ύμνος - Η εικόνα βρίσκεται στην Ι.Μ. Διονυσίου Αγίου Όρους

Ἄγγελος πρωτοστάτης, οὐρανόθεν ἐπέμφθη....

Βλέπεις ἡ Ἀγία, ἐαυτὴν ἐν ἀγνείᾳ....

Γνώσιν άγνωστον γνώναι, ή Παρθένοσ ζητούσα....

Δύναμις του Ύψιστου, έπεσκίασε τότε.... / Έχουσα θεοδόχον, ή Παρθένοσ την μήτραν....

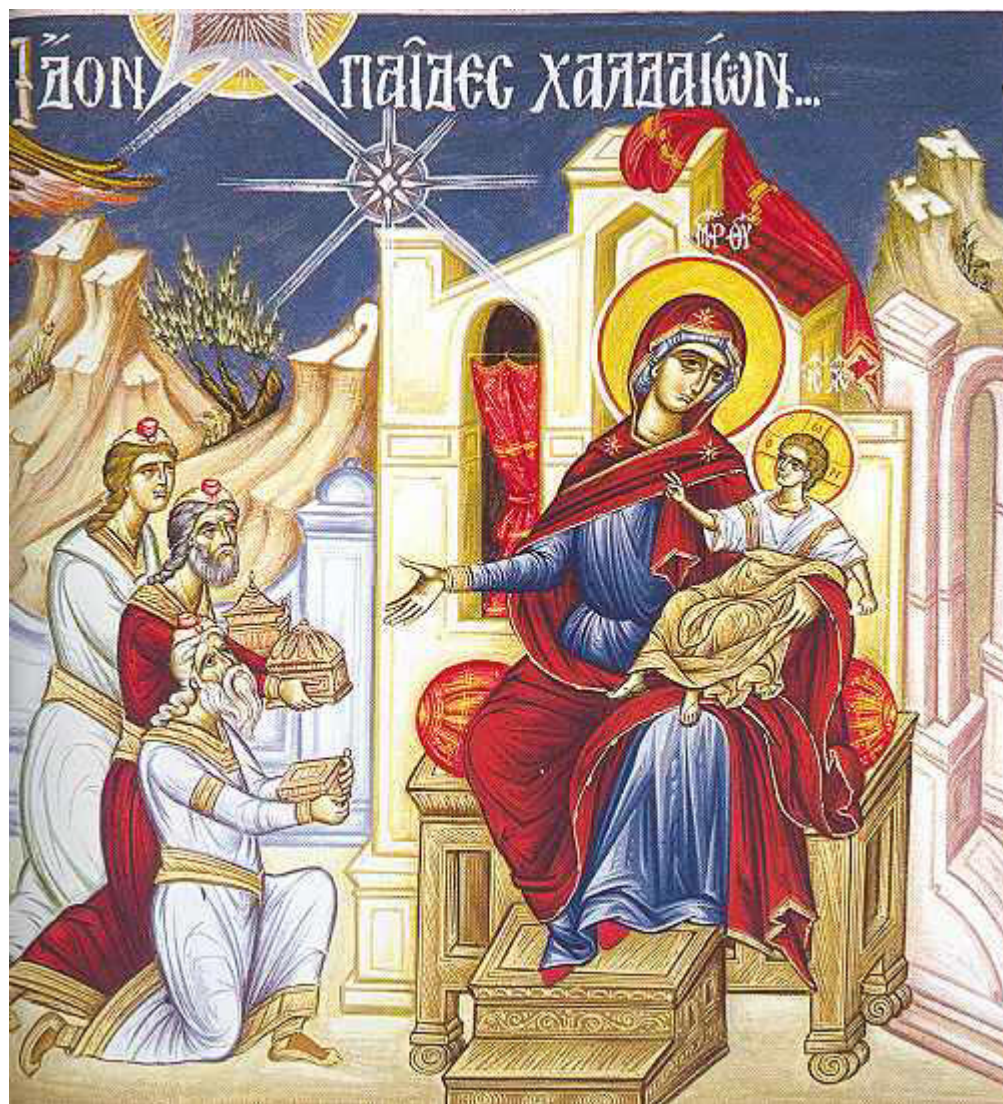
Ζάλην ἐνδοθεν ἔχων....

Ἦκουσαν οἱ ποιμένες, τῶν Ἀγγέλων ὑμνούντων....

Θεοδρόμον ἀστέρα, θεωρήσαντες Μάγοι....

Ἴδον παῖδες Χαλδαίων....

Κήρυκες θεοφόροι....

Λάμψας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, φωτισμὸν ἀληθείας....

Μέλλοντος Συμεῶνος, τοῦ παρόντος αἰῶνος....

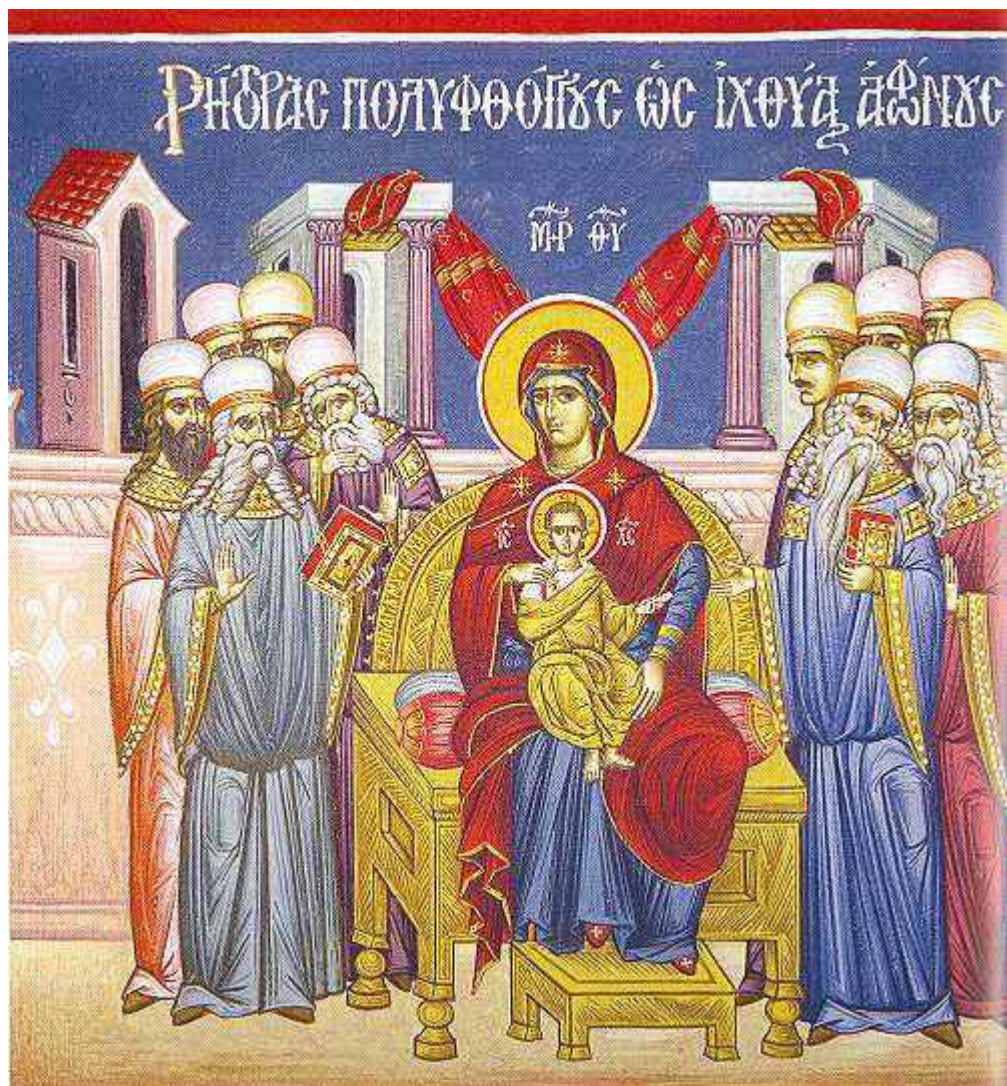
Νέαν ἔδειξε κτίσιν, ἐμφάνισας ὁ Κτίστης....

Ξένον τόκον ἰδόντες, ξενωθῶμεν τοῦ κόσμου....

Ὅλως ἦν ἐν τοῖς κάτω.... / Πᾶσα φύσις Ἀγγέλων, κατεπλάγη τὸ μέγα....

Ρήτορας πολυφθόγγους, ως ιχθύας άφώνους....

Σώσαι θέλων τὸν κόσμον, ὁ τῶν ὄλων κοσμήτωρ.... / Τείχος εἶ τῶν παρθένων,

Θεοτόκε Παρθένε....

Ὑμνος ἅπας ἡττάται.... / Φωτοδόχον λαμπάδα τοῖς ἐν σκότει φανεῖσαν....

Χάριν δοῦναι θελήσας, ὀφλημάτων ἀρχαίων....

Ψάλλοντές σου τὸν τόκον, ἀνυμνοῦμέν σε πάντες....

Ὡ πανύμνητε Μῆτερ, ἡ τεκοῦσα τὸν πάντων ἁγίων ἁγιώτατον Λόγον....

Χαῖρε, κλίμαξ ἐπουράνιε, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός....

Χαῖρε, γέφυρα μετάγουσα ἀπὸ γῆς πρὸς οὐρανόν....

Χαῖρε, ἄρουρα βλαστάνουσα εὐφορίαν οἰκτιρμῶν...

Χαίρε, τῆς ἀπάτης τὴν κάμινον σβέσασα....

Χαίρε, θάλασσα ποντίσασα Φαραὼ τὸν νοητόν....

Χαῖρε, πέτρα ἡ ποτίσασα τοὺς διψῶντας τὴν ζωὴν....

Πηγή: saint.gr